

MASZYNY BUDOWLANO- -DROGOWE I DO ROBÓT ZIEMNYCH (bez dźwignic)	NORMA BRANŻOWA	BN-74
	Maszyny i urządzenia do robót budowlanych	2001-01
	Pokrycia malarskie Wymagania i badania	Grupa katalogowa IV 45

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są wymagania i badania dotyczące pokryć malarskich na częściach stalowych, staliwnych i żeliwnych maszyn i urządzeń do robót budowlanych¹⁾ wg PN-67/M-47000 przeznaczonych do eksploatacji w klimacie umiarkowanym i tropikalnym.

1.2. Określenia — wg PN-63/C-01700 oraz PN-69/H-04609.

2. WYMAGANIA

2.1. Dokumentacja techniczna powinna być zgodna z PN-71/H-97053 rozdz. 3.

2.2. Przygotowanie powierzchni części do malowania

2.2.1. Stan powierzchni. Powierzchnia przeznaczona do malowania powinna być czysta, nie może mieć:

- a) śladów rdzy,

¹⁾ W dalszej części normy przyjęto nazwę skróconą „maszyny budowlane”.

- b) tlenków i zgorzeliny,
c) związków chemicznych po obróbce cieplnej i chemicznej,
d) związków organicznych, np.: oleje, smary, tłuszcze itp.,
e) wody,
f) zanieczyszczeń mechanicznych, np: piasku, pyłu, kurzu itp.

2.2.2. Stopień czystości powierzchni. Powierzchnie części przeznaczonych do malowania powinny być oczyszczone co najmniej do 2 stopnia czystości powierzchni wg PN-70/H-97050.

Dopuszcza się stopień czystości powierzchni dla maszyn budowlanych eksploatowanych w środowisku o bardzo łagodnym i lekkim działaniu korozyjnym zgodnie z PN-71/H-97053 p. 4.2.

2.2.3. Powłoki konwersyjne. Na części wykonane głównie z cienkich blach walcowanych na zimno, przeznaczonych do malowania, zaleca się stosowanie powłok fosforanowych cienkich K.Fc wg PN-72/H-97016.

2.2.4. Oznaczenie malowanych powierzchni części i zespołów maszyn budowlanych w zależności od narażeń korozyjnych — wg tablicy.

I.p.	Rodzaj powierzchni części i zespołów	Oznaczenie powierzchni	Rodzaje narażeń wg PN-71/H-04653				Przykłady zespołów i części
			temperaturowe	mechaniczne	fizyko-chemiczne	biologiczne	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Zewnętrzne	Z	Tin	M1	F0	B0	korpusy, karoserie, kabiny, wysięgniki, pokrywy, osłony, itp.
2	Wewnętrzne	W	Tin	M0	F0	B0	mechanizmy wewnętrzne, wewnętrzne powierzchnie korpusów, karoserii, pokryw, osłon, itp.

Zgłoszona przez Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn Budowlanych
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Maszyn Budowlanych dnia 2 maja 1974 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 lipca 1975 r. (Dz. Norm i Miar nr 25/1974 poz. 78)

cd. tablicy

Lp.	Rodzaj powierzchni części i zespołów	Oznaczenie powierzchni	Rodzaje narażeń wg PN-71/H-04653				Przykłady zespołów i części
			temperaturowe	mechaniczne	fizyko-chemiczne	biologiczne	
1	2	3	4	5	6	7	8
3	Podwozia	P	T1n	M3	F0	B0	podwozia, koła jezdne, gąsienice
4	Narzędzia robocze	N	T1n	M4	F0	B0	lemiesze, łyżki, zgarniarki
5	Silniki	S	T2g	M0	F2	B0	—
6	Zbiorniki paliwa	B	T1n	M0	F2	B0	zbiorniki benzyny, oleju napędowego
7	Zbiorniki oleju	O	T2n	M0	F2	B0	wewnętrzne powierzchnie i mechanizmy przekładni zębatych, mostów napędowych itp.
8	Powierzchnie narażone na działanie kwasów	K	T1n	M0	— ¹⁾	B0	obudowy akumulatorów kwasowych
9	Powierzchnie narażone na działanie roztworów alkalicznych	A	T1n	M0	F3	B0	zbiorniki i mieszalniki wapna
10	Elementy narażone na stałe działanie temperatury do 220°C	T	T4g	M1	F2	B0	—
11	Maszyny przeznaczone do eksploatacji w specyficznych warunkach np: kopalnie rud	X	warunki eksploatacji powinny być określone w dokumentacji technicznej				—

¹⁾ PN-71/H-04653 nie określa narażenia fizykochemicznego wpływającego korozyjnie na metal podłoża.

2.3. Wyroby lakierowe. Jakość wyrobów lakierowych powinna być zgodna z odpowiednimi normami przedmiotowymi, a w przypadku ich braku — z tymczasowymi warunkami technicznymi.

2.4. Pokrycia malarskie

2.4.1. Wygląd pokryć. Pokrycia malarskie powinny szczelnie pokrywać malowane powierzchnie, odznaczać się równomiernym połyskiem charakterystycznym dla zastosowanego procesu i użytych materiałów lakierowych (farby, emalii lub lakieru).

Poza wadami określonymi dla klas staranności wykonania niedopuszczalne są następujące wady:

- niedomalowanie powierzchni,
- mechaniczne uszkodzenia (zarysowania, starcia itp.),
- ciała obce w powłoce (włosy z pędzla, piasek),
- plamy, przeświecenia tła,

- zacieki, krople, marszczenie, krystaliczność,
- zła przyczepność, łuszczenie, pęcherzenie,
- ospowatość, odstawanie, pęknięcia deseniowe.

2.4.2. Staranność wykonania. Klasy staranności wykonania pokryć malarskich, w zależności od klasy chropowatości podłoża i wymagań dekoracyjnych pokrycia powinny być zgodne z PN-64/M-06000, jeżeli normy przedmiotowe na maszyny budowlane nie określają klas staranności wykonania.

2.4.3. Przyczepność. Pokrycia malarskie lub powłoka malarska powinny wykazywać co najmniej 3 stopień przyczepności do podłoża metalowego lub do poprzedniej warstwy wg PN-64/C-81531.

2.4.4. Barwy pokrycia malarskiego pozostają do ustalenia między odbiorcą a producentem maszyn budowlanych, jeżeli szczegółowe wymagania lub przepisy nie ustalają barw.

2.4.5. Odporność pokryw malarskich na wpływ czynników atmosferycznych. Przy rocznym wpływie czynników atmosferycznych, pokrycie malarskie powinno odpowiadać następującym stopniom:

a) własności dekoracyjne — co najmniej IV stopień wg PN-68/C-81544 tabl. 2,

b) własności ochronne — co najmniej 6 stopień wg PN-68/C-81544 tabl. 3.

2.4.6. Trwałość pokrycia malarskiego

2.4.6.1. Pokrycia malarskie benzynoodporne, olejoodporne i termoodporne powinny wykazywać trwałość w okresie co najmniej rocznej eksploatacji i nie wymagać napraw.

2.4.6.2. Pokrycia malarskie kwasoodporne i ługoodporne powinny być trwałe przez okres co najmniej półrocznej eksploatacji i nie wymagać napraw.

2.4.7. Wymagania chemiczne

2.4.7.1. Pokrycia benzynoodporne. Paliwa benzynowe nie powinny powodować:

- a) mięknięcia i rozpuszczania pokrycia,
- b) marszczenia,
- c) pęcherzenia,
- d) utraty własności mechanicznych.

2.4.7.2. Pokrycia olejoodporne powinny zabezpieczać powierzchnię przed działaniem olejów mineralnych i organicznych w temperaturze do 75°C (348 K).

Działanie olejów nie powinno powodować:

- a) mięknięcia pokrycia,
- b) pęcherzenia,
- c) marszczenia się,
- d) utraty własności mechanicznych.

2.4.7.3. Pokrycia kwasoodporne nie powinny wykazywać zmian przy działaniu kwasu siarkowego o gęstości 1,24 g/cm³.

2.4.7.4. Pokrycia ługoodporne nie powinny wykazywać zmian przy działaniu 20% roztworu wodorotlenku sodowego.

2.4.8. Wymagania termiczne. Pokrycia termoodporne powinny zabezpieczać powierzchnie narażone na stałe działanie temperatury do 220°C (493 K).

Wpływ temperatury nie powinien powodować:

- a) mięknięcia, roztopienia i spływania powłoki,
- b) marszczenia i łuszczenia się,
- c) tworzenia pęcherzy,
- d) utraty własności mechanicznych.

2.4.9. Odporność pokryw malarskich na inne czynniki niż wymienione w 2.4.7. i 2.4.8 powinna być podana w szczegółowych warunkach technicznych dla maszyny budowlanej.

2.5. Wymagania wykonawcze

2.5.1. Zestawy malarskie. Zaleca się stosowanie zestawów malarskich wg załącznika.

2.5.2. Grubość pokrycia malarskiego powinna być zgodna z wartościami podanymi w załączniku.

Zalecane grubości pokrycia nie dotyczą powierzchni części narażonych na erozyjne działanie piasku, żwiru, gleby, np: gąsienice, robocze powierzchnie łożysk, lemiesz, bębnow betoniarerek itp.

2.5.3. Warunki klimatyczne przeprowadzania prac malarskich powinny być zgodne z PN-71/H-97053.

3. BADANIA

3.1. Rodzaje badań

3.1.1. Badania pokryw malarskich na częściach, podzespołach i zespołach obejmują, w kolejności:

- a) sprawdzenie powierzchni do malowania,
- b) sprawdzenie wyglądu powłoki lub pokrycia,
- c) sprawdzenie staranności wykonania powłoki lub pokrycia,
- d) sprawdzenie przyczepności powłok,
- e) sprawdzenie grubości powłoki lub pokrycia,
- f) sprawdzenie barwy powłoki.

Miejsca i liczbę poszczególnych badań pokryw i powłok malarskich określa dokumentacja techniczna.

3.1.2. Badania pokryw malarskich na gotowych maszynach budowlanych obejmują w kolejności:

- a) sprawdzenie barwy powłok na poszczególnych zespołach,
- b) sprawdzenie wyglądu pokrycia,
- c) sprawdzenie staranności wykonania pokrycia,
- d) sprawdzenie grubości pokrycia.

Miejsca i liczbę poszczególnych badań pokryw malarskich określają normy przedmiotowe dotyczące maszyn budowlanych.

3.1.3. Badania okresowe pokryw malarskich na płytach do badań obejmują:

- a) badania odporności na wpływ czynników atmosferycznych,
- b) badania pokryw benzynoodpornych,
- c) badania pokryw olejoodpornych,
- d) badania pokryw kwasoodpornych,
- e) badania pokryw ługoodpornych,
- f) badania pokryw termoodpornych.

Częstotliwość badań okresowych: na wpływ czynników atmosferycznych — zgodnie z PN-68/C-81544, pozostałych badań wymienionych b) ÷ f) — co najmniej raz na kwartał.

3.2. Opis badań

3.2.1. Sprawdzenie przygotowania do malowania na zgodność z 2.2 ocenia się wg PN-70/H-97052.

3.2.2. Sprawdzenie wyglądu pokryć malarskich na zgodność z 2.4.1 przeprowadza się nieuzbrojonym okiem z odległości 300 mm od sprawdzanej powierzchni, w rozproszonym świetle dziennym lub przy oświetleniu żarówką o mocy 100 W.

3.2.3. Sprawdzenie staranności wykonania pokryć malarskich na zgodność z 2.4.2 przeprowadza i ocenia się wg PN-64/M-06000.

3.2.4. Sprawdzenie przyczepności powłok i pokryć malarskich na zgodność z 2.4.3 przeprowadza się na częściach i zespołach wg PN-73/C-81531.

3.2.5. Sprawdzenie barw pokrycia malarskiego przeprowadza się wg PN-65/N-01253 lub innymi metodami ustalonymi między odbiorcą a producentem maszyn budowlanych.

3.2.6. Badanie odporności pokryć malarskich na wpływ czynników atmosferycznych na zgodność z 2.4.5 przeprowadza się wg PN-68/C-81544.

3.2.7. Badanie odporności chemicznej

3.2.7.1. Przygotowanie płytki z otworem do badań laboratoryjnych w cieczach

a) wymiary i materiał płytki — wg PN-64/C-81513,

b) średnica otworu — około 8 mm,

c) położenie otworu — po środku szerokości płytki w odległości 10 mm od brzegu.

3.2.7.2. Przygotowanie płytek do badań. Płytki stalowe do badań laboratoryjnych wg 3.2.7.1 należy przygotować wg PN-70/C-81514 stosując wyroby lakierowe przewidziane instrukcją technologiczną.

3.2.7.3. Aklimatyzacja powłok malarskich na płytkach do badań — wg PN-66/C-81510.

3.2.7.4. Liczba płytek przygotowanych do badań. Do jednego rodzaju badań wg 3.1.3 b) ÷ e) należy przygotować co najmniej 3 płytki.

3.2.7.5. Badanie pokryć benzynoodpornych przeprowadza się przez zanurzenie 3 pomalowanych i aklimatyzowanych płytek do $\frac{2}{3}$ ich wysokości w etylinie 78 wg PN-66/C-96025 o temperaturze $18 \div 25^{\circ}\text{C}$ ($291 \div 298$ K).

Płytki powinny być zawieszane w odległości nie mniejszej niż 15 mm od siebie i od ścianek naczynia. Po upływie 2 godz płytki należy wyjąć, osuszyć na powietrzu i poddać oględzinom.

Powłoka w części zanurzonej nie powinna wykazywać na powierzchni zmian podanych w 2.4.7.1.

Dopuszcza się powstanie lekkiego zmatowienia, które powinno zniknąć po 24 godz.

3.2.7.6. Badanie pokryć olejoodpornych przeprowadza się przez zanurzenie pomalowanych i aklimatyzowanych 3 płytek do $\frac{2}{3}$ ich wysokości w oleju maszynowym 8 wg PN-67/C-96070 o tem-

peraturze 75°C (348 K). Płytki powinny być zawieszane w odległości nie mniejszej niż 15 mm od siebie i od ścianek naczynia. Po 3 godz od momentu zanurzenia, płytki należy wyjąć z oleju, ostudzić na powietrzu, osuszyć bibułą do suszenia i poddać oględzinom. Płytki w części zanurzonej nie powinny wykazywać zmian na powierzchni powłoki podanych w 2.4.7.2.

3.2.7.7. Badanie pokryć kwasoodpornych na zgodność z 2.4.7.3 przeprowadza się wg PN-53/C-81522 w kwasie siarkowym o gęstości $1,24 \text{ g/cm}^3$ i temperaturze $28 \div 32^{\circ}\text{C}$ ($301 \div 305$ K) w czasie 24 godz.

3.2.7.8. Badanie pokryć ługoodpornych na zgodność z 2.4.7.4 przeprowadza się wg PN-53/C-81522 w 20-procentowym roztworze wodorotlenku sodowego o temperaturze $45 \div 50^{\circ}\text{C}$ ($318 \div 323$ K) w czasie 24 godz.

3.2.8. Badanie odporności termicznej

Dla pokryć termoodpornych na stałe działanie temperatury 220°C przeprowadza się skrócone badania odporności termicznej na działanie temperatury 400°C .

3.2.8.1. Przygotowanie płytek do badań. Płytki stalowe do badań laboratoryjnych wg PN-64/C-81513 należy pomalować, jedną warstwą, wyrobem lakierowym przewidzianym instrukcją technologiczną.

3.2.8.2. Aklimatyzacja powłoki malarskiej na płytkach do badań. Po całkowitym wyschnięciu powłoki, przed wykonaniem badań przeprowadza się aklimatyzację w ciągu 2 godz w temperaturze $18 \div 22^{\circ}\text{C}$ ($291 \div 295$ K) i wilgotności względnej powietrza $60 \div 70\%$.

3.2.8.3. Liczba płytek przygotowanych do badań. Do badania powłoki malarskiej należy przygotować 4 płytki: 3 przeznaczone do badania, a 1 — do porównania z płytkami badanymi.

3.2.8.4. Badanie powłok termoodpornych. Powłoki przygotowane na płytkach stalowych, wysuszone i aklimatyzowane należy umieścić w piecu o temperaturze $400 \pm 5^{\circ}\text{C}$ (693 ± 5 K) na 6 godz. Następnie wyjąć, ochłodzić do temperatury 20°C i dokonać oceny wyglądu powłoki na zgodność z 2.4.8.

Dopuszcza się nieznaczne ściemnienie powłoki.

3.2.9. Badanie grubości pokrycia. Sprawdzanie grubości pokryć lub powłok malarskich należy przeprowadzać metodą elektromagnetyczną wg PN-67/C-81515 lub innymi metodami zepewniającymi dokładność $\pm 10\%$.

3.3. Ocena wyników badań. Za dobre należy uznać takie pokrycia, które w zależności od przeznaczenia, przeszły przez wszystkie badania wg 3.2 z wynikiem dodatnim.

KONIEC

Zestawy malarskie i grubości pokryć — zalecane.

ZAŁĄCZNIK

Nr zestawu malarskiego	Oznaczenie powierzchni wg 2.2.4	Pokrycia wstępne			Pokrycia nawierzchniowe			Uzupełnienie do kol. 6
		rodzaj farby do gruntowania	liczba warstw minimum	grubość pokrycia μm	rodzaj emalii	liczba warstw minimum	grubość pokrycia μm	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1	Z W P N	Podkład ftalowy modyfikowany schnący na powietrzu, chromianowy, na metale lekkie, „Syntokor B” o symbolu 3231-008-XX0 wg BN-73/6113-04	2	50 ÷ 70	Emalia ftalowa karbamidowa do maszyn rolniczych o symbolu 3463-531-XXX wg BN-72/6115-64	2	50 ÷ 70	—
1.2		lub podkład ftalowy modyfikowany schnący na powietrzu, przeciwrzeczny, chromianowy, żółty jasny S-2003 o symbolu 3231-006-110 wg BN-70/6113-13	2	50 ÷ 70	lub emalia ftalowa karbamidowa specjalna renowacyjna do samochodów, o symbolu 3463-464-XXX wg BN-70/6115-59	2	50 ÷ 70	
2.1	Z W P N	Farba poliwinylowa do gruntowania ogólnego stosowania, czerwona, tlenkowa o symbolu 7721-000-250 wg BN-73/6113-14	2	40 ÷ 60	Emalia poliwinylowa ogólnego stosowania, o symbolu 7761-000-XXX wg BN-68/6115-16	3	60 ÷ 90	w przypadkach koniecznych stosować kit szpachlowy poliwinylowy, o symbolu 7741-361-XXX wg BN-68/6112-20
2.2		lub farba poliwinylowa do gruntowania, do elektrostatycznego natrysku, o symbolu 7721-385-XXX wg TWT	2	40 ÷ 60	lub emalia poliwinylowa do elektrostatycznego natrysku, o symbolu 7761-385-XXX wg BN-68/6115-16	3	60 ÷ 90	
3.1	Z W P N	Podkład ftalowy kopolimeryzowany styrenowany, o symbolu 3331-701-XXX — wg BN-68/6113-26	2	50 ÷ 70	Emalia ftalowa kopolimeryzowana ogólnego stosowania styrenowana, o symbolu 3361-701-XXX wg BN-68/6115-35	3	70 ÷ 100	w przypadkach koniecznych stosować kit szpachlowy kopolimeryzowany styrenowany, o symbolu 3341-701-XXX wg BN-68/6112-19
3.2		lub podkład ftalowy modyfikowany schnący na powietrzu, chromianowy, na metale lekkie, „Syntokor B” o symbolu 3231-008-XX0 wg BN-73/6113-04	2	50 ÷ 70				
3.3		lub farba ftalowa kopolimeryzowana do gruntowania dla okrętownictwa, styrenowana na wilgotne powierzchnie 3322-703-XXX wg BN-70/6113-42	2	50 ÷ 70				

Nr zestawu malarzkiego	Oznaczenie powierzchni wg 2.2.4	Pokrycia wstępne			Pokrycia nawierzchniowe			Uzupełnienie do kol. 6
		rodzaj farby do gruntowania	liczba warstw minimum	grubość pokrycia μm	rodzaj emalii	liczba warstw minimum	grubość pokrycia μm	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Z W P N	Farba chlorokauczukowa do gruntowania przeciwrzewna, chromianowa, czerwona tlenkowa, o symbolu 7221-006-250 wg BN-69/6113-16	2	40 ÷ 60	Emalia chlorokauczukowa ogólnego stosowania, o symbolu 7261-000-XXX wg BN-67/6115-17	3	60 ÷ 90	w przypadkach koniecznych stosować kit szpachlowy chlorokauczukowy ogólnego stosowania, biały, o symbolu 7241-361-010 wg BN-66/6112-15
5.1	Z W N S B O	Podkład ftalowy karbamidowy schnący w piecu w temperaturze 110 ÷ 130°C, „Syntokor A”, o symbolu 3434-364-XXX wg BN-73/6113-04	2	50 ÷ 70	Emalia ftalowa karbamidowa schnąca w temperaturze 110 ÷ 130°C, o symbolu 3461-364-XXX wg BN-68/6115-24 lub emalia ftalowa karbamidowa schnąca w temperaturze 110 ÷ 130°C o symbolu 3461-364-XXX wg BN-68/6115-24	2 1	50 ÷ 70 25 ÷ 35	zestaw przeznaczony głównie do malowania maszyn budowlanych grupy B6—B8 wg PN-67/M-47000; w przypadkach koniecznych stosować kit szpachlowy ftalowy karbamidowy, schnący w temperaturze 110 ÷ 130°C, o symbolu 3441-364-XXX wg BN-68/6112-03
5.2				lakier ftalowy karbamidowy, schnący w piecu, młotkowy, o symbolu 3412-613-XXX wg BN-70/6114-60	1	25 ÷ 35		
6	Z W P N	Farba olejno-żywiczna do gruntowania, przeciwrzewna, cynkowa 60%, szara, metaliczna, o symbolu 2121-004-950 wg BN-65/6113-22	1	25 ÷ 35	Emalia olejno - żywiczna khaki, półmatowa, o symbolu 2263-000-452 wg BN-65/6115-27	3	70 ÷ 100	—
7.1	Z W P N B	Podkład ftalowy modyfikowany, schnący na powietrzu, chromianowy, na metale lekkie „Syntokor B”, o symbolu 3231-008-XX0 wg BN-73/6113-04	2	50 ÷ 70	Emalia nitro khaki, półmatowa, o symbolu 4161-000-452 wg BN-65/6115-30	3	60 ÷ 80	—
7.2		podkład ftalowy modyfikowany, schnący na powietrzu, przeciwrzewny, chromianowy, żółty jasny S-2003, o symbolu 3231-006-110 wg BN-70/6113-13	2	50 ÷ 70				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
8.1	Z W P N	Farba olejna do gruntowania przeciwrdzewna miniowa „Penetrol” o symbolu 2121-017-230 wg BN-72/6113-51 lub farba olejna do gruntowania, przeciwrdzewna miniowa 60%, o symbolu 2121-002-270 wg BN-72/6113-51	1	30 ÷ 40	Emalia olejno-żywiczna ogólnego stosowania o symbolu 2261-000-XXX wg BN-70/6115-38 lub emalia poliwinylowa ogólnego stosowania, o symbolu 7761-000-XXX wg BN-68/6115-16	3	70 ÷ 100	zestaw malarski stosowany przy osiągnięciu 3 stopnia czystości powierzchni; w przypadkach koniecznych stosować kit szpachlowy olejno-żywiczny ogólnego stosowania, o symbolu 2241-361-XXX wg BN-63/6112-04
9.1	P N	Podkład ftalowy modyfikowany, schnący na powietrzu, chromianowy na metale lekkie „Syntokor B”, o symbolu 3231-008-XX0 wg BN-73/6113-13	2	50 ÷ 70	Lakier asfaltowy ogólnego stosowania, czarny, o symbolu 6110-361-990 wg BN-63/6114-01	2	50 ÷ 70	—
10.1	S	Do gruntowania silników typu Leyland — podkład ftalowy modyfikowany schnący na powietrzu, chromianowy czerwony tlenkowy, na metale lekkie o symbolu 3231-008-250 wg TWT	2	50 ÷ 70	Emalia epoksydowa modyfikowana epoksyestrowa I o symbolu 7469-707-XXX wg ZN-71/MPCh-F1-494	2	50 ÷ 70	zestawy malarskie przeznaczone głównie do malowania silników typu Leyland i Henschel; w przypadkach malowania silników innych typów, rodzaj pokrycia ustalić z producentem
10.2		Do gruntowania silników typu Henschla — podkład ftalowy modyfikowany, schnący na powietrzu dla Henschla o symbolu 3231-006-250 wg TWT	2	50 ÷ 70	Do emalii przeznaczonej do malowania silników w wykonaniu tropikalnym dodać odpowiedni zatruwacz zgodnie z zaleceniem ZN			
11	B O	Podkład asfaltowy modyfikowany, schnący w temperaturze 150 ÷ 220°C, czarny o symbolu 5231-366-990 wg BN-65/6113-23	1	25 ÷ 35	Lakier asfaltowy modyfikowany schnący w temperaturze 150 ÷ 220°C, czarny, o symbolu 5210-366-990 wg BN-70/6114-30	1	25 ÷ 35	—
12	O B	Farba epoksydowa do gruntowania chemoodporna, czerwona tlenkowa o symbolu 7422-000-250 wg BN-70/6113-32	1	30 ÷ 40	Emalia epoksydowa chemoodporna, o symbolu 7462-000-XXX wg BN-66/6115-41	2	50 ÷ 70	—
13	K	—	—	—	Lakier asfaltowy modyfikowany kwasoodporny, czarny o symbolu 5210-651-990 wg BN-70/6114-59	5	150 ÷ 200	lakier odporny na działanie akumulatorowego kwasu siarkowego

cd. załącznika

Nr zestawu malarskiego	Oznaczenie powierzchni wg 2.2.4	Pokrycia wstępne			Pokrycia nawierzchniowe			Uzupełnienie do kol. 6
		rodzaj farby do gruntowania	liczba warstw minimum	grubość pokrycia μm	rodzaj emalii	liczba warstw minimum	grubość pokrycia μm	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
14	K A	Farba chlorokauczukowa do gruntowania chemoodporna o symbolu 7223-000-XXX wg BN-68/6113-17	2	40 ÷ 60	Emalia chlorokauczukowa chemoodporna o symbolu 7262-000-XXX wg BN-68/6115-18	5	150 ÷ 200	—
15	K A	Farba poliwinylowa do gruntowania chemoodporna o symbolu 7723-000-XXX wg BN-69/6113-15	2	40 ÷ 60	Emalia poliwinylowa chemoodporna o symbolu 7762-000-XXX wg BN-69/6115-15	5	150 ÷ 200	—
16	T	Farba do gruntowania silikonowa termoodporna do 400°C szara srebrzysta o symbolu 7820-654-840 wg BN-70/6113-43	1	30 ÷ 40	Emalia silikonowa termoodporna do 400°C aluminiowa o symbolu 7860-654-850 wg BN-70/6115-56	2	60 ÷ 80	—
17.1	Z W N P	Podkład ftalowy modyfikowany schnący na powietrzu chromianowy na metale lekkie „Syntokor B” o symbolu 3231-008-XX0 wg BN--73/6113-04	2	50 ÷ 70	Emalia ftalowa specjalna odporna na tropik suchy o symbolu 3169-657-XXX wg BN-69/6115-13	2	50 ÷ 70	Zestaw malarski odporny na wpływ klimatu tropikalnego suchego TA W przypadkach koniecznych stosować kit szpachlowy olejno-żywiczny o symbolu 2241-361-XXX wg BN-63/6112-04
17.2		podkład ftalowy modyfikowany schnący na powietrzu przeciwrdzewny chromianowy, żółty, jasny S-2003 o symbolu 3231-006-110 wg BN-70/6113-13	2	50 ÷ 70				
18.1	Z W N P	Podkład ftalowy modyfikowany schnący na powietrzu chromianowy na metale lekkie „Syntokor B” o symbolu 3231-008-XX0 wg BN-73/6113-04	2	50 ÷ 70	Emalia poliwinylowa odporna na tropik wilgotny o symbolu 7769-658-XXX wg BN-71/6115-22	3	70 ÷ 100	Zestaw malarski odporny na wpływ klimatu tropikalnego wilgotnego — TH W przypadkach koniecznych stosować kit szpachlowy poliwinylowy ogólnego stosowania o symbolu 7741-361-XXX wg BN-68/6112-20
18.2		podkład ftalowy modyfikowany schnący na powietrzu przeciwrdzewny chromianowy, żółty jasny S-2003 o symbolu 3231-006-110 wg BN-70/6113-13	2	50 ÷ 70				

W uzasadnionych przypadkach oraz w przypadkach produkcji nowych wyrobów lakierowych, dopuszcza się stosowanie innych zestawów malarskich dających pokrycia o nie gorszych właściwościach od zestawów wyżej wymienionych.

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn Budowlanych, Warszawa.

2. Normy związane

PN-63/C-01700 Wyroby lakierowe. Nazwy i określenia
PN-66/C-81510 Wyroby lakierowe. Warunki aklimatyzacji powłok do badań

PN-64/C-81513 Wyroby lakierowe. Płytki do badań

PN-70/C-81514 Wyroby lakierowe. Sposoby otrzymywania powłok do badań

PN-67/C-81515 Wyroby lakierowe. Nieniszczący pomiar grubości powłok metodą elektromagnetyczną

PN-53/C-81522 Wyroby lakierowe. Badania odporności powłok lakierowych metodą zanurzenia w agresywnych roztworach wodnych

PN-73/C-81531 Wyroby lakierowe. Określenie przyczepności powłok do podłoża oraz przyczepności międzywarstwowej

PN-68/C-81544 Wyroby lakierowe. Badanie stopnia zniszczenia pokryć poddanych działaniu wpływów atmosferycznych

PN-66/C-96025 Przetwory naftowe. Paliwa silnikowe benzynowe

PN-67/C-96070 Przetwory naftowe. Oleje maszynowe

PN-69/H-04609 Korozja metali. Terminologia

PN-71/H-04653 Ochrona przed korozją. Podział i oznaczenie warunków eksploatacji wyrobów metalowych zabezpieczonych malarskimi powłokami ochronnymi

PN-72/H-97016 Ochrona przed korozją. Fosforanowe powłoki antykorozyjne. Wymagania i badania

PN-70/H-97050 Ochrona przed korozją. Wzorce jakości

przygotowania powierzchni stali do malowania

PN-70/H-97052 Ochrona przed korozją. Ocena przygotowania powierzchni stali, staliwa i żeliwa do malowania

PN-71/H-97053 Ochrona przed korozją. Malowanie konstrukcji stalowych. Ogólne wytyczne

PN-64/M-06000 Pokrycia lakierowe na podłożu żeliwa i stali. Wytyczne ogólne projektowania i oceny wykonania

PN-65/N-01253 Metody wyznaczania barw

Pozostałe normy związane podano w załączniku

3. Autor projektu normy

inż. Jan Żandarowski, inż. Tadeusz Rosiński — Przedsiębiorstwo Projektowania Maszyn Budowlanych BIPRO-BUMAR, Łódź.